

PKF consult

Badanie sprawozdania finansowego a ocena sprawozdania przez radę nadzorczą

Ewa Jakubczyk-Cały - biegły rewident
Prezes Zarządu PKF Consult Sp. z o.o.

za usługi szkoleniowe
z zakresu rachunkowości

za badanie sprawozdań
finansowych

za wdrażanie MSR

Lider Rynku Pierwotnego

AUTORYZOWANY
DORADCA
NEW/connect

ZAKRES RACHUNKOWOŚCI art. 4 ust.2 ustawy o rachunkowości

Zadania kierownika jednostki w zakresie rachunkowości

USTALENIE POLITYKI RACHUNKOWOŚCI

Stworzenie i aktualizacja dokumentacji w zakresie:

- określenia roku obrotowego i okresów sprawozdawczych
- określenie metod wyceny i ustalania wyniku
- określenie sposobu prowadzenia ksiąg
  - zakładowego planu kont
  - wykazu ksiąg rachunkowych
  - opisu systemu przetwarzania danych
- opisu systemu ochrony danych i ich zbiorów
- aktualizacja dokumentacji

Inwentaryzacja rzeczywistego stanu aktywów i pasywów

- ❑ Zapewnienie inwentaryzacji:
  - spis z natury,
  - inwentaryzacja drogą potwierdzeń,
  - inwentaryzacja drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z dokumentami i weryfikacja realnej wartości.
- ❑ Rozliczenie inwentaryzacji:
  - wycena,
  - porównanie wartości,
  - wyjaśnienia,
  - rozliczenie różnic.
- ❑ Terminy i częstotliwości inwentaryzacji
- ❑ Udokumentowanie i ujęcie w księgach wyników inwentaryzacji

Wycena aktywów i pasywów i ustalenie wyniku finansowego

- ❑ Zapewnienie wyceny aktywów i pasywów w sposób ustalony w polityce rachunkowości, zgodnie z ustaleniami ustawy
- ❑ Zapewnienie zastosowania nadrzędnych zasad rachunkowości

Wycena aktywów i pasywów, ustalenie wyniku finansowego, sporządzenie sprawozdania

➤ **ZADANIEM KIEROWNIKA JEDNOSTKI JEST STWIERDZENIE, CZY:**

- wycena sporządzona została zgodnie z zasadami ujętymi w polityce rachunkowości,
- istnieje możliwość kontynuacji działalności,
- podstawą wyceny były właściwe dokumenty,
- zastosowano nadrzędne zasady rachunkowości:
  - zasadę memoriału
  - zasadę kontynuacji
  - zasadę ciągłości
  - zasadę współmierności
  - zasadę istotności
  - zasadę ostrożności
- czy zachowane zostały podstawowe cechy jakościowe rachunkowości

➤ **ZADANIEM RADY NADZORCZEJ JEST OCENA TEGO STWIERDZENIA ZARZĄDU**

Sporządzenie sprawozdania finansowego

- Jednostkowe sprawozdanie finansowe
- Sprawozdanie finansowe jednostek wielooddziałowych
- Sprawozdanie finansowe jednostek powiązanych
- Sprawozdanie z działalności jednostek
- Sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej.

Poddanie sprawozdania finansowego badaniu i ogłoszeniu

- ❑ Obowiązek poddania badaniu przez biegłego rewidenta sprawozdania zgodnie z ustaleniami art. 64,
- ❑ Obowiązek zapewnienia biegłemu rewidentowi badającemu sprawozdanie finansowe informacji, o których mowa w art. 67 ustawy,
- ❑ Obowiązek udostępnienia sprawozdań i opinii oraz raportu biegłego rewidenta wspólnikom, akcjonariuszom najpóźniej na 15 dni przed zgromadzeniem w celu zatwierdzenia sprawozdania,
- ❑ Obowiązek złożenia sprawozdania finansowego w rejestrze sądowym,
- ❑ Obowiązek złożenia sprawozdania finansowego do ogłoszenia.

Obowiązki Rady Nadzorczej zgodnie z regulacjami k.s.h. (art. 382)

- ■ sprawowanie stałego nadzoru nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności
- ■ ocena rocznych sprawozdań finansowych podlegających zatwierdzeniu, w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami jak i ze stanem faktycznym
- ■ ocena wniosków zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty
- ■ inne obowiązki wynikające ze statutu/umowy spółki

Zadania i odpowiedzialność organów spółek

Zadania komitetu audytu w spółkach zainteresowania publicznego:

- Monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.
- Monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem.
- Monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej.
- Monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firm audytorskich

Realizacja zadań

KOMITET AUDYTU składający się co najmniej z 3 członków, w tym przynajmniej 1 członek niezależny i posiadający kwalifikacje, w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej

RADA NADZORCZA
(Jeżeli 5 lub mniej członków rady)

Odpowiedzialność

Art. 4a ustawy o rachunkowości – od 1.01.2009

1. Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego są odpowiedzialni za sprawozdawczość
2. Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej odpowiadają solidarnie wobec spółki za szkodę

Jednostka zainteresowania publicznego

- ▶ **jednostka zainteresowania publicznego** - rozumie się przez to:
- a) mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego,
  - b) banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych - w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.),
  - c) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe - w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.),
  - d) zakłady ubezpieczeń i główne oddziały zakładów ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji - w rozumieniu ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.),

Jednostka zainteresowania publicznego

- e) instytucje pieniądza elektronicznego - w rozumieniu ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385, z późn. zm.),
- f) otwarte fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne - w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.),
- g) fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz fundusze inwestycyjne zamknięte, których publiczne certyfikaty inwestycyjne nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym - w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.),
- h) podmioty prowadzące działalność maklerską z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego - w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.);

KOMITET AUDYTU

Zadania Komitetu Audytu

- ■ Komitet audytu rekomenduje radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej jednostki.
- ■ Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych pisemnie informuje komitet audytu o istotnych kwestiach dotyczących czynności rewizji finansowej, w tym w szczególności o znaczących nieprawidłowościach systemu kontroli wewnętrznej jednostki w odniesieniu do procesu sprawozdawczości finansowej.

Czynności rewizji w jednostkach zainteresowania publicznego

Komitet Audytu

- ■ W jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu, którego członkowie są powoływani przez radę nadzorczą lub komisję rewizyjną spośród swoich członków.

- ■ Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:
  - 1) otwartych funduszy emerytalnych, powszechnych towarzystw emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych;
  - 1) oddziałów instytucji kredytowych i oddziałów banków zagranicznych, o których mowa w art. 2 pkt 4 lit. b;
    - 1) głównych oddziałów zakładów ubezpieczeń, o których mowa w art. 2 pkt 4 lit. d;

Czynności rewizji w jednostkach zainteresowania publicznego

Komitet Audytu

- 4) banków spółdzielczych, o których mowa w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252, z późn. zm.151);
- 5) jednostek zainteresowania publicznego, w których nie powołano rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej;
- 6) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, o których mowa w art. 2 pkt 4 lit. c.

W jednostkach zainteresowania publicznego, w których rada nadzorcza składa się z nie więcej niż 5 członków, zadania komitetu audytu mogą zostać powierzone radzie nadzorczej.

Kwalifikacje niezależnego członka audytu w zakresie rachunkowości i rewizji finansowej.

- ■ Ustawa określa zakres kwalifikacji niezależnego członka komitetu audytu (rachunkowość lub rewizja finansowa), nie określa rodzaju dokumentów spełniających wykaz kwalifikacji
- ■ Ustawa nie ustanawia delegacji do określenia dokumentowania wymaganych kwalifikacji.

WNIOSEK

- Wymogi kwalifikacyjne określają organy spółki: rada nadzorcza, komisja rewizyjna lub walne zgromadzenie
- W interesie samej jednostki jest, aby organ desygnujący osoby do komitetu audytu zapewnił, aby poziom ich kompetencji, wiedzy i umiejętności spełniał oczekiwania interesariuszy jednostki
- Celowe jest złożenie oświadczenia przez kandydata na niezależnego członka komitetu audytu o posiadanych kompetencjach w zakresie rachunkowości lub rewizji finansowej wraz z dokumentacją potwierdzającą kwalifikacje.

Badanie sprawozdań finansowych

Wybór audytora

art. 66 ust. 4 - 7 ustawy o rachunkowości otrzymują brzmienie:

- ❑ Wyboru firmy audytorskiej do wykonywania czynności rewizji finansowej dokonuje organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe jednostki, chyba że statut, umowa lub inne wiążące jednostkę przepisy prawa stanowią inaczej. Zarząd jednostki nie może dokonać takiego wyboru.
- ❑ Kierownik jednostki zawiera z firmą audytorską umowę o wykonanie czynności rewizji finansowej w terminie umożliwiającym jej udział w inwentaryzacji znaczących składników majątkowych. Koszty wykonania czynności rewizji finansowej ponosi jednostka.

Badanie sprawozdań finansowych Wybór audytora

:

- Czynności rewizji finansowej przeprowadzone z naruszeniem przepisów art. 56 ust. 2 – 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym są nieważne z mocy prawa.

- Rozwiązanie umowy, o której mowa w ust. 5, jest możliwe jedynie w sytuacji zaistnienia uzasadnionej podstawy. Różnice poglądów w sprawie stosowania zasad rachunkowości lub standardów rewizji finansowej nie stanowią uzasadnionej podstawy rozwiązania umowy.
O rozwiązaniu umowy o wykonanie czynności rewizji finansowej kierownik jednostki oraz firma audytorska informują niezwłocznie Komisję Nadzoru Audytowego.”

Badanie sprawozdań finansowych

Wybór audytora

■▶ Lista podmiotów uprawnionych do badania

Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, zwaną dalej „listą”.

■▶ Etyka zawodowa

Biegły rewident, wykonując czynności rewizji finansowej, jest obowiązany do przestrzegania zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, w tym w szczególności uczciwości, obiektywizmu, zawodowych kompetencji i należytej staranności oraz zachowania tajemnicy.

■▶ Warunki niezależności

Czynności rewizji finansowej przeprowadza biegły rewident spełniający warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii lub raportu.

Badanie sprawozdań finansowych

Wybór audytora

■ ► Warunki niezależności

Zasady bezstronności i niezależności, stosuje się odpowiednio do podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, a także członków zarządu i organów nadzorczych tych podmiotów lub innych osób wykonujących czynności rewizji finansowej oraz do sieci.

Rozdział VI - Warunki i zasady wykonywania czynności rewizji finansowej

Warunki niezależności

- ► Bezstronność i niezależność nie jest zachowana, jeżeli biegły rewident:
- 1) posiada udziały, akcje lub inne tytuły własności w jednostce, w której wykonuje czynności rewizji finansowej, lub w jednostce z nią powiązanej;
  - 2) jest lub był w ostatnich 3 latach przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorujących, zarządzających, administrujących lub pracownikiem jednostki, w której wykonuje lub wykonywał czynności rewizji finansowej, albo jednostki z nią powiązanej;
  - 3) w ostatnich 3 latach uczestniczył w prowadzeniu ksiąg rachunkowych lub sporządzaniu sprawozdania finansowego jednostki, w której wykonywał czynności rewizji finansowej;

Warunki niezależności

- 4) osiągnął chociażby w jednym roku, w ciągu ostatnich 5 lat, co najmniej 40 % przychodu rocznego z tytułu świadczenia usług na rzecz jednostki, w której wykonywał czynności rewizji finansowej, lub jednostki z nią powiązanej; nie dotyczy to pierwszego roku działalności biegłego rewidenta;
- 5) jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej do drugiego stopnia lub jest związany z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z osobą będącą członkiem organów nadzorujących, zarządzających lub administrujących jednostki, w której wykonuje czynności rewizji finansowej, albo zatrudnia do wykonywania czynności rewizji finansowej takie osoby;
- 6) uczestniczy w podejmowaniu decyzji przez jednostkę, w której wykonuje czynności rewizji finansowej w zakresie mającym związek ze świadczonymi usługami;
- 7) z innych powodów, po przeprowadzeniu czynności zmierzających do wyeliminowania powstałych zagrożeń, nie może sporządzić bezstronnej i niezależnej opinii lub raportu.

Badanie sprawozdań finansowych

Wybór audytora

- ► **Dodatkowe regulacje w zakresie niezależności**
- Kluczowy biegły rewident nie może wykonywać czynności rewizji finansowej w tej samej jednostce zainteresowania publicznego w okresie dłuższym niż 5 lat.
- Kluczowy biegły rewident może ponownie wykonywać czynności rewizji finansowej w jednostce, o której mowa w ust. 1, po upływie co najmniej 2 lat.
- Kluczowy biegły rewident oraz biegli rewidenci uczestniczący w czynnościach rewizji finansowej nie mogą zajmować kierowniczych stanowisk w jednostce zainteresowania publicznego przed upływem co najmniej 2 lat od zakończenia wykonywania tych czynności.

Badanie sprawozdań finansowych

Wybór audytora

■ ► Wynagrodzenia za usługi

- ▶ Uzyskiwane przez biegłych rewidentów i podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych wynagrodzenie za wykonywanie czynności rewizji finansowej nie może być:
  - uzależnione od wyniku czynności rewizji finansowej;
  - kształtowane przez świadczenie dodatkowych usług na rzecz jednostki.

- ▶ Wynagrodzenie za świadczone czynności rewizji finansowej powinno odzwierciedlać realną pracochłonność oraz stopień złożoności prac i wymaganych kwalifikacji.

Badanie sprawozdań finansowych

Wybór audytora

Obowiązki podmiotów uprawnionych do badania

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wykonujący czynności rewizji finansowej w jednostce zainteresowania publicznego jest obowiązany w szczególności do:

- 1) zamieszczania na swojej stronie internetowej, w ciągu 3 miesięcy od zakończenia roku obrotowego, sprawozdania zawierającego w szczególności:
  - a) informacje dotyczące formy organizacyjno-prawnej oraz struktury własnościowej,
  - b) w przypadku gdy podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych należy do sieci, opis danej sieci, jak również rozwiązania prawne i strukturalne w danej sieci,

Badanie sprawozdań finansowych

Wybór audytora

■ ► Obowiązki podmiotów uprawnionych do badania

- c) opis struktury zarządzania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych,
- d) opis systemu wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz oświadczenie zarządu na temat skuteczności jego funkcjonowania,
- e) wskazanie, kiedy odbyła się ostatnia kontrola w zakresie systemu zapewnienia jakości, przeprowadzona przez Krajową Komisję Nadzoru,
- f) wykaz jednostek zainteresowania publicznego, dla których podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wykonywał czynności rewizji finansowej w poprzednim roku obrotowym,
- g) oświadczenie o stosowanej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych polityce w zakresie zapewnienia niezależności, zawierające również potwierdzenie, że została przeprowadzona wewnętrzna kontrola przestrzegania zasad niezależności,

Badanie sprawozdań finansowych

Wybór audytora

■▶ Obowiązki podmiotów uprawnionych do badania

- h) oświadczenie o stosowanej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych polityce w zakresie doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów,
- i) informacje o osiągniętych przychodach, z podziałem na poszczególne czynności rewizji finansowej i usługi, o których mowa w art. 48 ust. 2,
- j) informacje o zasadach wynagradzania kluczowych biegłych rewidentów oraz członków zarządu
  - wraz ze wskazaniem biegłego rewidenta odpowiedzialnego w imieniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za sporządzenie tego sprawozdania;

Badanie sprawozdań finansowych

Wybór audytora

■ ► Obowiązki podmiotów uprawnionych do badania

- 2) corocznego składania komitetowi audytu w jednostce zainteresowania publicznego:
  - a) oświadczenia potwierdzającego niezależność podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych i niezależność biegłych rewidentów wykonujących czynności rewizji finansowej,
  - b) informacji dotyczących usług, o których mowa w art. 48 ust. 2, świadczonych na rzecz tej jednostki;
- 3) pisemnego informowania komitetu audytu w jednostce zainteresowania publicznego o zagrożeniach niezależności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz czynnościach zastosowanych w celu ograniczenia tych zagrożeń.

Kontynuacja działalności – ustawa o rachunkowości

■▶ Zarząd

„Przy stosowaniu przyjętych zasad (polityki) rachunkowości przyjmuje się założenie, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w nie zmniejszonym istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym. Ustalając zdolność jednostki do kontynuowania działalności, kierownik jednostki uwzględnia wszystkie informacje dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, dotyczące dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej okres nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego.”

■▶ Rada Nadzorcza

Ocena oświadczenia Zarządu o możliwości kontynuacji działalności

Ocena sprawozdania a badanie sprawozdania

Ocena sprawozdania a badanie sprawozdania

Badanie sprawozdania:

- dokonuje niezależny biegły rewident

- celem jest potwierdzenie prezentacji sytuacji majątkowej i ustalenia wyniku oraz możliwości kontynuacji działalności

- nie jest celem:
  - a) wykrycie nadużyć
  - b) ocena efektywności, celowości i gospodarności zarządu

Ocena sprawozdania a badanie sprawozdania

Ocena sprawozdania finansowego:

- dokonuje rada nadzorcza
- wykorzystuje:
  - dane z opinii i raportu uwiarygodnienia danych finansowych, informacje ze sprawozdania zarządu z działalności spółki

oraz

- ocenia:
  - a) celowość, gospodarność i efektywność działań zarządu
  - b) identyfikację i zarządzanie ryzykiem
  - c) zarządzanie systemem kontroli wewnętrznej celem zapobieżenia praktykom oszustw i nadużyć
  - d) zasadność założenia kontynuacji działalności

Ocena sprawozdania a badanie sprawozdania

Ocena sprawozdania finansowego:

- rada nadzorcza redaguje uchwały rekomendujące:

- a) udzielenie absolutorium członkom zarządu
- b) wniosek zarządu dotyczący podziału wyniku finansowego w zależności od oceny ryzyk obciążających spółkę oraz możliwości sfinansowania przyjętych strategii spółki

WNIOSEK:

Opinia, raport biegłego rewidenta stanowi przydatne narzędzie oceny sprawozdania przez radę nadzorczą.

Proces sporządzania oceny i zatwierdzania sprawozdania finansowego

		FUNKCJE PODSTAWOWE	FUNKCJE POMOCNICZE
1.	Sporządzający sprawozdanie	Kierownik jednostki	
2.	Oceniający sprawozdanie etapy	1. Rada Nadzorcza	
			2. Komitet audytu
			3. Biegły rewident
			4. Komitet audytu
		5. Rada Nadzorcza	
3.	Zatwierdzający sprawozdanie	Walne Zgromadzenie	

Odpowiedzialność zarządu, rady nadzorczej i audytora za sprawozdawczość spółki

Odpowiedzialność organów spółki za rachunkowość

Lp.	Elementy rachunkowości	Odpowiedzialność
1.	Ustalenie polityki rachunkowości	Zarząd
2.	Prowadzenie ksiąg rachunkowych	Zarząd
3.	Inwentaryzacja	Zarząd
4.	Wycena aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego	Zarząd
5.	Sporządzenie sprawozdania finansowego	Zarząd, członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego
6.	Archiwizacja dowodów i ochrona danych	Zarząd
7.	Poddanie sprawozdania finansowego badaniu i ogłoszeniu	Zarząd, członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego

Odpowiedzialność Zarządu za rachunkowość

1. Odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie sprawozdawczości (w tym z tytułu nadzoru) ponosi kierownik jednostki (w spółce kapitałowej wszyscy członkowie zarządu).
2. Powierzenie w formie pisemnej innej osobie , za jej zgodą, wykonania obowiązków w zakresie rachunkowości (z wyłączeniem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury) nie zwalnia kierownika jednostki od odpowiedzialności.
3. W przypadku gdy kierownikiem jednostki jest organ wieloosobowy, a nie została wskazana osoba odpowiedzialna, odpowiedzialność ponoszą wszyscy członkowie tego organu.

Odpowiedzialność za rachunkowość w spółce kapitałowej

ZARZĄD			
Członkowie			
A	B	C	D

CZŁONEK ZARZĄDU
A

CZŁONEK ZARZĄDU	Osoba, której powierzono obowiązki w zakresie rachunkowości
A	X

← Zasada ogólna
- odpowiedzialność wszystkich członków zarządu

← Wskazanie członka zarządu odpowiedzialnego za rachunkowość

← Powierzenie w formie pisemnej, za jej zgodą, innej osobie odpowiedzialności za rachunkowość

Odpowiedzialność za sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności

Art. 4 a ustawy o rachunkowości

- ■ zobowiązanie kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności jednostki spełniały wymagania przewidziane ustawą

- ■ solidarna odpowiedzialność wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem stanowiącym naruszenie odpowiedzialności

Zadania i odpowiedzialność organów spółek

Zadania komitetu audytu w spółkach zainteresowania publicznego:

- Monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.
- Monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem.
- Monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej.
- Monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firm audytorskich

Realizacja zadań

KOMITET AUDYTU składający się co najmniej z 3 członków, w tym przynajmniej 1 członek niezależny i posiadający kwalifikacje, w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej

RADA NADZORCZA
(Jeżeli 5 lub mniej członków rady)

Odpowiedzialność

Art. 4a ustawy o rachunkowości – od 1.01.2009

1. Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego są odpowiedzialni za sprawozdawczość
2. Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej odpowiadają solidarnie wobec spółki za szkodę

Odpowiedzialność za sprawozdawczość

WNIOSKI

ZARZĄD:

za rachunkowość, w skład której wchodzi też sprawozdawczość.

RADA NADZORCZA:

współodpowiedzialna za sprawozdawczość
– art. 4 a ustawy o rachunkowości

BIEGŁY REWIDENT:

- odpowiedzialny za właściwą realizację badania sprawozdania zgodnie z procedurami i normami zawodowymi – MSRF; normami wykonywania zawodu uchwalonymi przez KIBR
- Nie odpowiada za sprawozdawczość spółki i oszustwa w rachunkowości

Odpowiedzialność zarządu za rachunkowość spółki

art. 77 ustawy o rachunkowości – odpowiedzialność karna

Kto wbrew przepisom ustawy dopuszcza do:

- nieprowadzenia ksiąg rachunkowych, prowadzenia ich wbrew przepisom ustawy lub podawania w tych księgach nierzetelnych danych,
- niesporządzenia sprawozdania finansowego, sporządzenia go niezgodnie z przepisami ustawy lub zawarcia w tym sprawozdaniu nierzetelnych danych

podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

Odpowiedzialność zarządu za rachunkowość spółki

Art. 79. Kto wbrew przepisom ustawy:

- 1) nie poddaje sprawozdania finansowego badaniu przez biegłego rewidenta,
- 2) nie udziela lub udziela niezgodnych ze stanem faktycznym informacji, wyjaśnień, oświadczeń biegłemu rewidentowi albo nie dopuszcza go do pełnienia obowiązków,
- 3) nie składa sprawozdania finansowego do ogłoszenia,
- 4) nie składa sprawozdania finansowego lub sprawozdania z działalności we właściwym rejestrze sądowym,
- 5) nie udostępnia sprawozdania finansowego i innych dokumentów, o których mowa w art. 68,
- 6) prowadzi działalność usługową w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych bez wymaganych uprawnień,
- 7) prowadzi działalność usługową w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych lub wykonywania czynności doradztwa podatkowego, do wykonywania których jest uprawniony zgodnie z odrębnymi przepisami - bez spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o której mowa w art. 76h ust. 1

- podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Odpowiedzialność cywilnoprawna zarządu

Art. 293, 483 kodeksu spółek handlowych

§ 1. Członek zarządu, rady nadzorczej oraz likwidator odpowiada wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami statutu spółki, chyba że nie ponosi winy.

§ 2. Członek zarządu, rady nadzorczej oraz likwidator powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności.

Po uzyskaniu absolutorium z wykonania obowiązków w ocenianym roku obrotowym, członkowie organów są zwolnieni z odpowiedzialności wobec spółki z tytułu ewentualnego wyrządzenia szkody spółce. Jest to zwolnienie w zakresie ograniczonym. Absolutorium odnosi się do tej działalności, która jest walnemu zgromadzeniu / zgromadzeniu wspólników znana. W razie wyjścia na jaw nowych faktów lub dowodów – udzielenie absolutorium nie zwalania członków zarządu z odpowiedzialności za te nowo ujawnione fakty wyrządzenia szkody spółce.

Odpowiedzialność cywilnoprawna zarządu

Art. 295 pa1 i 486 par.1 kodeksu spółek handlowych

Jeżeli spółka nie wytoczy powództwa o naprawienie wyrządzonej jej szkody w terminie roku od dnia ujawnienia czynu wyrządzającego szkodę, każdy akcjonariusz lub osoba, której służy inny tytuł uczestnictwa w zyskach lub podziale majątku, może wnieść pozew o naprawienie szkody wyrządzonej spółce.

Art. 296 i 487 kodeksu spółek handlowych

W przypadku wytoczenia powództwa na podstawie art. 486 § 1 oraz w razie upadłości spółki, osoby obowiązane do naprawienia szkody nie mogą powoływać się na uchwałę walnego zgromadzenia udzielającą im absolutorium ani na dokonane przez spółkę zrzeczenie się roszczeń o odszkodowanie.

Art. 297 i 488 kodeksu spółek handlowych

Roszczenie o naprawienie szkody przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym spółka dowiedziała się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym przypadku roszczenie przedawnia się z upływem pięciu lat (10 lat w sp. z o.o. – art..297) od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Odpowiedzialność cywilnoprawna RN

Art. 483 i 293 kodeksu spółek handlowych

§ 1. Członek zarządu, rady nadzorczej oraz likwidator odpowiada wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami statutu spółki, chyba że nie ponosi winy.

§ 2. Członek zarządu, rady nadzorczej oraz likwidator powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności.

Odpowiedzialność karna członków zarządu i rady nadzorczej

Art. 585 kodeksu spółek handlowych

§ 1. Kto, biorąc udział w tworzeniu spółki handlowej lub będąc członkiem jej zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej albo likwidatorem, działa na jej szkodę - podlega karze pozbawienia wolności do lat 5 i grzywnie.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto osobę wymienioną w § 1 nakłania do działania na szkodę spółki lub udziela jej pomocy do popełnienia tego przestępstwa.

Szkoda jako zmiana w świecie zewnętrznym związana z czynem sprawcy, tj. skutek, nie należy do znamion przestępstwa z art. 585 § 1 k.s.h. Pełna realizacja znamion tego typu przestępstwa następuje wraz z rozpoczęciem zachowania stanowiącego tzw. działanie na szkodę spółki, które może przybierać także postać zaniechania. Dla jego dokonania nie jest natomiast wymagane, ażeby szkoda jako efekt, a nie samo szkodliwe zachowanie, nastąpiła. Wystarczy potencjalna szkodliwość dla interesów spółki, tkwiąca w samym zachowaniu, zagrażającym w danych warunkach jej nastąpieniem.

Odpowiedzialność karna członków zarządu i rady nadzorczej

Art. 296. kodeksu karnego

- § 1. Kto, będąc obowiązany na podstawie przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, wyrządza jej znaczną szkodę majątkową, - podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 2. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, - podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- § 3. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 2 wyrządza szkodę majątkową w wielkich rozmiarach, - podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- § 4. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 3 działa nieumyślnie, - podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 5. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie naprawił w całości wyrządzoną szkodę.

Odpowiedzialność karna biegłego rewidenta

Art. 78 ustawy o rachunkowości

- § 1. Biegły rewident, który sporządza niezgodną ze stanem faktycznym opinię o sprawozdaniu finansowym i stanowiących podstawę jego sporządzenia księgach rachunkowych jednostki lub sytuacji finansowo-majątkowej tej jednostki, podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 2 albo obu tym karom łącznie.
- § 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie - podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Badanie sprawozdań finansowych

Wybór audytora

Odpowiedzialność za badania sprawozdania skonsolidowanego

- ► Biegły rewident grupy odpowiada za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- ► Biegły rewident grupy powinien udokumentować wyniki własnej pracy rewizyjnej oraz przeglądu pracy wykonanej przez biegłego rewidenta lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych badający sprawozdanie finansowe istotnej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej.
- ► Zebrana i opracowana dokumentacja rewizyjna z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego powinna umożliwić przeprowadzenie kontroli pracy biegłego rewidenta grupy.
- ► Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych badający sprawozdanie finansowe jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej ma obowiązek udostępnić dokumentację rewizyjną z tego badania biegłemu rewidentowi grupy.

Rozdział VI - Warunki i zasady wykonywania czynności rewizji finansowej

Odpowiedzialność za badania sprawozdania skonsolidowanego

- ► W przypadku gdy badanie istotnej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej przeprowadza biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego, z którym nie zawarto porozumienia, o którym mowa w art. 102 ust. 1, biegły rewident grupy jest obowiązany, na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego, dostarczyć dokumentację rewizyjną z badania przeprowadzonego przez biegłego rewidenta z państwa trzeciego.
- ► W celu zapewnienia dostarczenia dokumentacji, o której mowa w ust. 5, biegły rewident grupy powinien posiadać tę dokumentację lub też zapewnić sobie odpowiedni i nieograniczony do niej dostęp na żądanie lub podjąć inne stosowne działania.
- ► W sytuacji gdy przepisy prawa obowiązującego w państwie trzecim lub inne przeszkody uniemożliwiają przekazanie dokumentacji rewizyjnej przez biegłego rewidenta z państwa trzeciego, dokumentacja biegłego rewidenta grupy powinna zawierać dowody, że podjął on stosowne działania w celu uzyskania dostępu do tej dokumentacji rewizyjnej, a w przypadku wystąpienia przeszkód innych niż przepisy obowiązującego prawa, dowody na ich istnienie.

Badanie sprawozdań finansowych

Wybór audytora

■▶ Ubezpieczenie

- ▶ Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych ponosi odpowiedzialność za szkodę spowodowaną swoim działaniem lub zaniechaniem.
- ▶ Kwota odszkodowania z tytułu odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych badających:
  - jednostki zainteresowania publicznego - nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 20-krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 12 000 000 zł;
  - pozostałe jednostki - nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 10-krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 3 000 000 zł.
- ▶ Ograniczenie odpowiedzialności nie dotyczy przypadków umyślnego naruszenia obowiązków zawodowych przez biegłego rewidenta.

Odpowiedzialność cywilnoprawna biegłego rewidenta

Art. 482 kodeksu spółek handlowych

Kto przy badaniu sprawozdania finansowego spółki z winy swojej dopuścił do wyrządzenia spółce szkody, obowiązany jest do jej naprawienia.

Art. 363. kodeksu cywilnego

§ 1. Naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

§ 2. Jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili.

Odpowiedzialność cywilnoprawna biegłego rewidenta

Art. 513 kodeksu spółek handlowych

Biegły odpowiada **wobec łączących się spółek** oraz ich wspólników za szkody wyrządzone z jego winy. W przypadku, gdy biegłych jest kilku, ich odpowiedzialność jest solidarna.

Roszczenia z tytułu naprawienia szkody przedawniają się z upływem lat 3 od dnia ogłoszenia o połączeniu.

Art. 549 kodeksu spółek handlowych

Biegły odpowiada **wobec wspólników spółek uczestniczących w podziale** za szkody wyrządzone z jego winy. W przypadku, gdy biegłych jest kilku, ich odpowiedzialność jest solidarna.

Roszczenia z tytułu naprawienia szkody przedawniają się z upływem lat 3 od dnia ogłoszenia o podziale.

Art. 558 kodeksu spółek handlowych

Biegły odpowiada **wobec spółki i wspólników spółki przekształcanej** za szkody wyrządzone z jego winy. W przypadku, gdy biegłych jest kilku, ich odpowiedzialność jest solidarna.

Roszczenia z tytułu naprawienia szkody przedawniają się z upływem lat 3 od dnia przekształcenia.

Symptomy zagrożenia i kontynuacji działalności

Analiza przyczyn upadłości

Zależność od:

- aktywności gospodarki – miara dynamiki Produktu Krajowego Brutto
- czasu działalności przedsiębiorstw – im krócej tym większe zagrożenie
- błędów w zarządzaniu
- kłopotów z pozyskaniem kapitału
- silnej konkurencji
- zmienności popytu
- zmienności przepisów prawa

Ekonomiczne i prawne aspekty bankructwa

EGZOGENICZNE	ENDOGENICZNE
<p>a) wysokie stopy oprocentowania kredytów</p> <p>b) załamanie eksportu na rynki wschodnie</p> <p>c) zaostrzenie konkurencji</p> <p>d) zatory płatnicze</p> <p>e) brak bezpieczeństwa w obrocie gospodarczym</p> <p>f) niedostateczny popyt</p> <p>g) mało efektywny rynek kapitałowy</p> <p>h) trudność z uzyskaniem finansowania</p>	<p>a) brak wiedzy z dziedziny zarządzania</p> <p>b) zaniedbania marketingowe</p> <p>c) nastawienia na proces produkcji a nie na produkt i rynek</p> <p>d) zbytnia centralizacja firmy</p>

Prawne aspekty upadłości

Budowa planu naprawczego – zagadnienia wstępne

- Cel postępowania naprawczego,
- Zakres restrukturyzacji,
- Narzędzia restrukturyzacji.

Cel postępowania naprawczego

PRZYWRÓCENIE PRZEDSIĘBIORCY ZDOLNOŚCI DO KONKUROWANIA NA RYNKU

(usunięcie przyczyn, a nie skutków pogorszonej sytuacji
ekonomicznej przedsiębiorcy)

Narzędzia restrukturyzacji (1)

Narzędzia oddłużeniowe służące realizacji celu postępowania:

- Odroczenie wykonania zobowiązań,
- Rozłożenie długów na raty,
- Zmniejszenie sumy długów,
- Konwersja wierzytelności na udziały i akcje,
- Zmiana, zamiana lub uchylenie prawa zabezpieczającego wierzytelność.

Narzędzia restrukturyzacji (2)

Pozostałe narzędzia:

- Restrukturyzacja majątkowa.
- Restrukturyzacja zatrudnienia.
- Restrukturyzacja działalności podstawowej.
- Inne poza oddłużeniem elementy restrukturyzacji finansowej.

Ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej

Klasyfikacja ryzyka prowadzenia działalności

RYZYSKO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

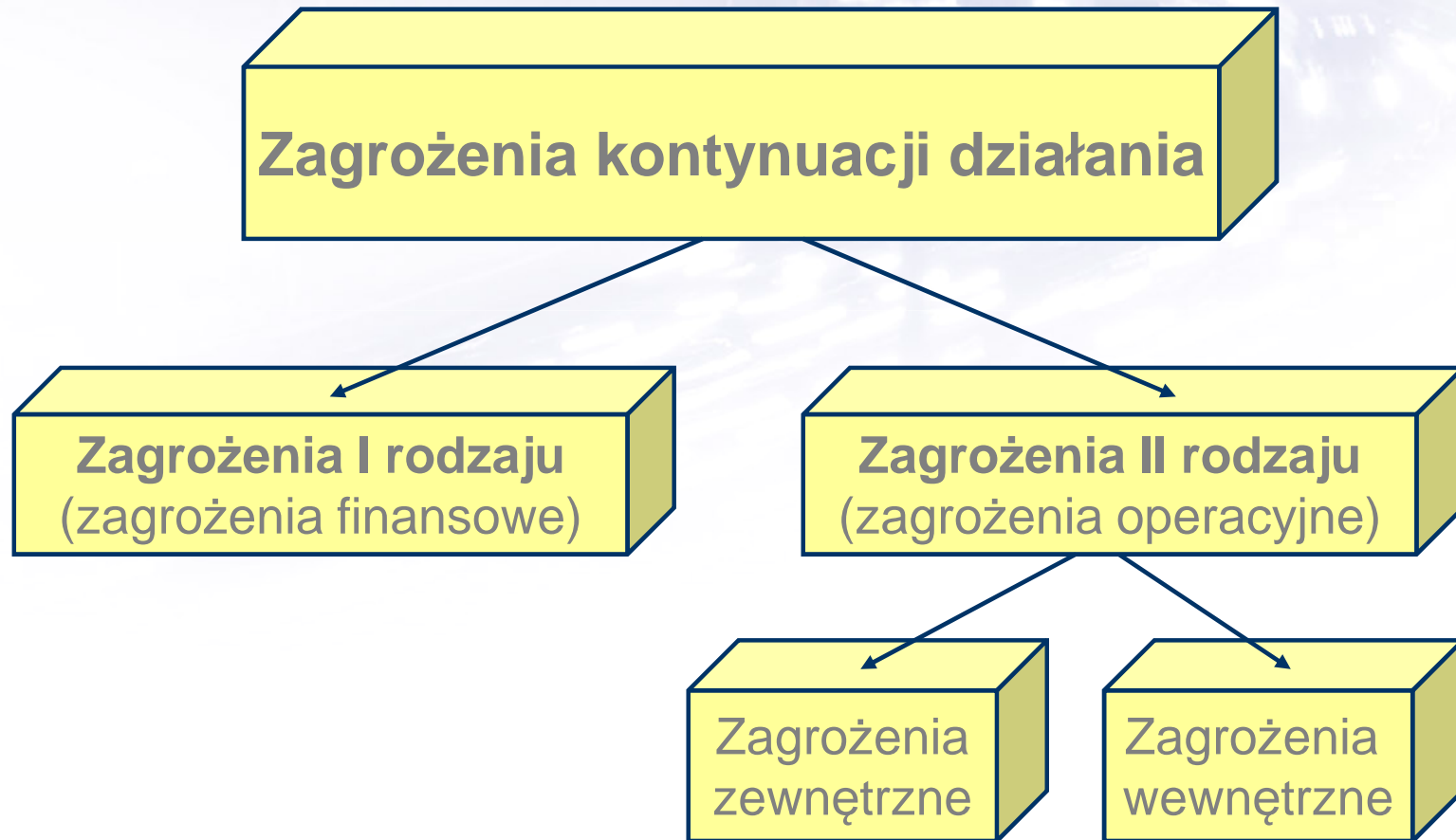
SYSTEMATYCZNE

- stopy procentowej
- walutowe
- zmian kursów akcji
- siły nabywczej
- polityczne
- wydarzeń

NIESYSTEMATYCZNE

- niedotrzymania warunków
- zarządzania
- biznesu
- bankructwa
- rynkowej płynności
- reinwestowania
- zmiany ceny
- wykupu na żądanie

Systematyka zagrożeń kontynuacji działania

Symptomy zagrożenia kontynuacji działalności

Finansowe objawy zagrożenia (zagrożenia I rodzaju):

- niekorzystne kształtowanie się wartości wskaźników finansowych
- niezdolność jednostki do terminowej spłaty zobowiązań, a zwłaszcza kredytów
- wycofanie zasilania finansowego przez banki lub dostawców
- zastępowanie przez dostawców sprzedaży kredytowej przez transakcje gotówkowe
- brak środków na inwestycje lub nawet na odtwarzanie wartości środków trwałych
- brak możliwości sfinansowania uruchomienia produkcji ważnych nowych wyrobów lub szczególnie ważnych inwestycji
- finansowanie działalności głównie z kredytu kupieckiego
- występowanie poważnych strat z działalności operacyjnej (zwłaszcza powtarzających się w kolejnych latach)
- istotnie ujemne wartości przepływów środków pieniężnych netto
- nie wypełnianie ustalonych z bankiem umów kredytowych czy też przekroczenie limitów kredytowych

Zagrożenia operacyjne wewnętrzne (zagrożenia II rodzaju):

- utrata kluczowego personelu i trudności z pozyskaniem odpowiednich następców (trudność skompletowania kadry kierowniczej)
- złe zarządzanie i przeinwestowanie
- trudności z pozyskaniem odpowiedniej siły roboczej czy też niedobór ważnych surowców
- spółka-matka znajduje się w trudnej sytuacji, a podległa jej jednostka jest od niej uzależniona finansowo lub operacyjnie
- ostro skonfliktowana załoga
- uzależnienie od jednego odbiorcy, dostawcy lub produktu
- utrata podstawowych rynków zbytu, licencji czy głównego dostawcy
- ryzykowne zmiany technologiczne

Zagrożenia operacyjne zewnętrzne (zagrożenia II rodzaju):

- procesy sądowe przeciwko jednostce, mogące istotnie wpływać na sytuację przedsiębiorstwa w razie ich niekorzystnego wyniku
- działalność w branżach podlegających znaczącemu systematycznemu ryzyku i braku ubezpieczeń nawet w podstawowym zakresie
- niekorzystne zmiany legislacyjne lub zmiany polityki rządowej w dziedzinach istotnych dla jednostki (np. cła, kontyngenty, podatki)

Relacje stwierdzonego stanu i wyrażanej opinii w przypadku zasady kontynuacji działalności

Stwierdzony stan

Wpływ na opinię

<p>1. nie zachodzą poważne zagrożenia dla kontynuacji działalności przez jednostkę</p>	<p>temat kontynuacji działalności w opinii pomija się</p>
<p>2. istnieją poważne zagrożenia dla kontynuacji działalności, przy czym:</p>	
<p>2.a) jednostka informuje o nich we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego</p>	<p>uzupełniające objaśnienie na temat zagrożeń dla kontynuacji działalności zamieszcza się – tak jak wszystkie objaśnienia – po opinii właściwej lub objaśnienie jak wyżej poprzedza opinię właściwą – tak jak w przypadku zastrzeżenia</p>
<p>2.b) jednostka informuje o nich we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego, ale stopień niepewności co do przetrwania jednostki, mimo podjętych działań, jest znaczny</p>	<p>biegły rewident odstępuje od wyrażenia opinii</p>

Relacje stwierdzonego stanu i wyrażanej opinii w przypadku zasady kontynuacji działalności cd.

Stwierdzony stan	Wpływ na opinię
<p>2.c) jednostka nie informuje lub informuje w sposób niepełny w sprawozdaniu finansowym o poważnych zagrożeniach dla kontynuacji działalności</p>	<p>zależnie od wagi i stopnia zagrożenia możliwości kontynuowania działalności przez jednostkę – opinia z zastrzeżeniem lub opinia negatywna, gdyż jednostka nie przedstawia rzetelnie stanu faktycznego</p>
<p>3. założenie kontynuacji działalności nie jest zasadne (dotyczy to również przypadku, gdy jednostka we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego informuje o istnieniu poważnych zagrożeń kontynuacji działalności)</p>	<p>opinia negatywna, ponieważ przyjęte przez jednostkę zasady wyceny aktywów i pasywów nie są prawidłowe (nie są adekwatne do stanu faktycznego – w myśl ustawy o rachunkowości stosuje się postanowienia art. 29)</p>

Audytor jako pomoc dla zarządu i rady nadzorczej spółki

Wyniki badań dotyczące korzyści z audytu

(Deloitte, marzec 2009, respondenci: dyrektorzy finansowi)

I. Efekty audytów finansowych

Za najważniejsze efekty audytów finansowych uznano
(wg kolejności)

1.	weryfikacja prawidłowości ksiąg i rozliczeń podatkowych	81%
2.	wypełnienie wymogów prawnych	74%
3.	wykrywanie nadużyć	51%
4.	monitorowanie sytuacji finansowej	28%
5.	informacje zarządcze	26%
6.	spełnienie potrzeb informacyjnych inwestorów	24%
7.	wypełnienie wymogów audytu wewnętrznego	22%
8.	rekomendacje w zakresie usprawniania kontroli wewnętrznej	16%

Wyniki badań dotyczące korzyści z audytu

1.	Efektywność operacyjna (sprawność głównych procesów biznesowych)	33%
2.	Jakość procesu zarządzania i nadzoru	32%
3.	Jakość współpracy z kooperantami	22%
4.	Wyniki finansowe	18%

Wnioski ogólne

- ▶ Audyt traktowany jest często jako konieczny, ... ale niedoceniany.
- ▶ Dane z audytów nie są wykorzystywane w maksymalnym stopniu.
- ▶ Dobra jakość audytu i sprawozdawczości może być efektywnym narzędziem PR.

Wnioski – audyt : dodatkowe korzyści dla zarządu

- ▶ Dodatkowym efektem audytu (poza stwierdzeniem rzetelności sprawozdania) dla zarządu, rady nadzorczej, dyrektora, może być:
  - poprawa jakości raportowania finansowego,
  - wykrycie niedociągnięć kontroli wewnętrznej,
  - identyfikacja ryzyk i budowa strategii zarządzania nimi,
  - wzmocnienie wiarygodności i prestiżu spółki.

Wnioski: Audyt jako pomoc dla Rady Nadzorczej

- ❑ Opinia i raport jako narzędzie oceny sprawozdania finansowego oraz jakości zarządzania
- ❑ Audytor jako doradca w zakresie:
  - a) monitorowania zarządzania ryzykiem
  - b) monitorowania systemu kontroli wewnętrznej
  - c) oceny strategii spółki i jej pozycji rynkowej
  - d) sprawowania nadzoru nad całokształtem działalności

**RZETELNY AUDYT STANOWI ASEKURACJE RYZYKA
ODPOWIEDZIALNOŚCI ZARZADU I RADY NADZORCZEJ**

Dziękuję za uwagę.

Ewa Jakubczyk - Cały

PKF Consult Sp. z o.o. ■ ul. Elbląska 15/17 ■ 01-747 Warszawa
Tel.: 022 560 76 50 ■ Fax: 022 560 76 63 ■ ewa.jakubczyk@pkfconsult.com.pl